

آنچه باید در کنار
این تعیین محدوده
توسط کمربند سبز
اتفاقی بیفتد شامل
بسته‌ای از اقدامات
مدیریتی، اجرایی و
نظارتی است. وقتی
دور شهر کمربندی
بستیم که نگذار
شهر بزرگ‌تر از
حالت فعلی شود
باید نظارت‌ها
را شدیدتر و
منسجم‌تر کنیم
تا کسی خارج
از محدوده،
سازه‌ای نسازد

محدوده اتفاق بیفتد
شامل بسته‌ای از
اقدامات مدیریتی، اجرایی
و نظارتی است. در واقع
وقتی دور شهر کمربندی بستیم
که نگذار شهر بزرگ‌تر از حالت
فعلی شود باید نظارت‌ها را شدیدتر و
منسجم‌تر کنیم تا کسی خارج از محدوده،
سکونتگاه غیررسمی نسازد و البته در کنار
این نظارت و جلوگیری باید مناطق مشخصی
از شهر را برای توسعه زیرساخت‌ها و امکانات برای
سکونت کم‌هزینه‌تر و قابل استفاده برای قشرهای
ضعیفی که معمولاً در حاشیه شهر مستقر می‌شوند
آماده کنیم. در واقع بنا به یک قاعده عقلی فقط
زمانی می‌توانیم توسعه شهر را کنترل و از گسترش
حاشیه‌نشینی جلوگیری کنیم که خودمان برای
آن برنامه‌های کاربردی و عملیاتی مشخص داشته
باشیم و در صورت بی‌توجهی به تکمیل بسته
نظارتی و ندیدن منظومه‌ای از اقدامات به
هنگام کمربند سبز به دلیل پیشروی
ناهمگون شهر و عبور از خط
قرمزهای توسعه به کمربند قرمز
تبدیل خواهد شد و شاید هم
شده است!

یکی دیگر از مشکلاتی
که این طرح با آن درگیر
بوده است تأمین منابع آبی برای حفظ
و نگهداری درخت و گیاهان کاشته شده است.

نوش داروی بدون استفاده برای حاشیه نشینی مشهد

در برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده، احیای کشف
رود، بخشی از کمربند سبز در محور شمالی شهر
است که بنا به اظهارات صاحبی رئیس کمیسیون
خدمات شهری شورای اسلامی شهر مشهد، پروژه
بازسازی و احیای منطقه حاشیه‌ای «کال کشف
رود» تا پنج سال آینده به اتمام خواهد رسید. نکته
مهم اینجاست که مدت‌هاست گسترش حاشیه
شهر از حدود کمربند سبز در شمال گذشته و بعد
از حریم کشف‌رود هم سکونتگاه‌های غیررسمی
شهری شکل گرفته است و این یعنی جلوگیری از
گسترش افقی شهر و در نتیجه پیشگیری از توسعه
غیررسمی حاشیه که یکی از مهم‌ترین کاربردهای
مطرح‌شده برای کمربند سبز از سوی طراحان،
مدیران و مجریان بود باید به فراموشی سپرده شود.
البته این موضوع نافع سایر کاربردهای این طرح
برای شهر نخواهد بود.

کارهای دیگری که باید انجام می‌شد

مطالعات و تجربیات جهانی نشان می‌دهد برای
جلوگیری از توسعه افقی شهر، طرحی مثل کمربند
سبز، به تنهایی حلال مشکلات نخواهد بود. در واقع
کمربند سبز تنها محدوده شهر را به‌روشنی و با
ایجاد یک مانع طبیعی (درخت و فضای سبز)
مشخص می‌کند و آنچه باید در کنار این تعیین

نگاه نزدیک

پاک‌سیما، مدیر کمربند سبز

دلایل مختلفی موجب کندی این
پیشرفت طرح شده است. از جمله
این که طبق برنامه‌ریزی نیمی از
اعتبارات این طرح باید توسط دولت
تأمین می‌شد که از ابتدای اجرا تاکنون دولت‌ها در
این زمینه کمکی نکرده‌اند! همچنین تملک زمین‌های
مورد نیاز برای این طرح کار بسیار مشکل و هزینه‌بری
بوده که موجب شده طرح مدام به تأخیر بیفتد. یکی دیگر
از مشکلاتی که این طرح با آن درگیر بوده است تأمین
منابع آبی برای حفظ و نگهداری درخت و گیاهان کاشته
شده است.

